

Reactie Eelco de Groot op internetconsultatie CSDDD NL

eelco.de.groot@planet.nl

29 November 2024

Sinds 2006 werk ik aan IMVO in de volgende MVO Sector Risico Analyse sectoren : bouw, energie, metaal, olie- en gas, en chemie op internationale projecten in Azie, Afrika en Latijns Amerika. Daarom schrijf ik deze reactie op persoonlijke titel.

In zowel het wetsvoorstel, de memorie van toelichting als de bedrijfseffectentoets wordt als toepassingsgebied gesproken over 'de verplichting voor grote ondernemingen om de negatieve gevolgen van hun bedrijfsactiviteiten voor mensenrechten en milieu te identificeren en aan te pakken'.

In de memorie van toelichting wordt 62 keer over mensenrechten gesproken, en 7 keer over arbeidsrechten.

Gezien de doelstelling van de wet zou ik deze balans graag andersom zien : arbeids- en mensenrechten en milieu, om de volgende redenen :

1. De meeste landen, ook arme ontwikkelingslanden, hebben hele behoorlijke en moderne wetten. In alle landen (behalve Thailand) waar ik audits heb uitgevoerd is de maximale werk- en rusttijd van 6*10 uur per week of lager wettelijk verankert. De handhaving en naleving is het probleem, maar dit kan vaak goed worden georganiseerd en ge-audit. Ook discriminatie clausules en verbod op kinderarbeid ligt vastgelegd, de meeste landen hebben de 8 core ILO conventies ondertekend.
2. Door mensenrechten in algemene zin te laten staan wordt voor ESG organisaties algemene mensenrechten experts geworven. De kans dat een tier 1 toeleverancier zijn door het bedrijf aangeschafte grondstoffen wint in de nabijheid van inheemse gemeenschappen of in een Natura 2000 gebied is laag. Verreweg de meeste toeleveranciers werken op niet-controversiële locaties met de autochtone bevolking. Mensen met verstand van veiligheid, die ook salaris en werk/rusttijden, accommodatie kunnen monitoren zijn dan nuttiger
3. Mensenrechten hebben een absoluut karakter en kunnen slecht liggen in bepaalde landen. Iemand met weinig ervaring die een human-rights audit komt doen in bijv China, kan onbedoeld de relaties ernstig schaden, de deur kan dicht gaan en het tegenovergestelde is bereikt. Zolang er niet in West China wordt geproduceerd biedt naleving van de arbeidswet in China prima aanknopingspunten om de werknemers goed te behandelen en een leefbaar loon te laten verdienen

De wet kan praktischer en werkbaarder worden vormgegeven, waardoor de uitvoerbaarheid verbetert en de kosten dalen. De wet heeft immers tot doel de negatieve sociale en milieu impact in de waardeketen te verlagen en de positieve te verhogen. Hoewel het in de MvT kort wordt besproken op p. 101, is het essentieel dat arbeiders veilig werken en 's avonds gezond naar huis kunnen terugkeren. Hiervoor is het van belang de Veiligheid- en Gezondheidsaspecten (arbeidsongevallen statistieken, industry best practice preventie, training etc.) van de desbetreffende sector goed te kennen. Kwantitatief kan dat inzichtelijk worden gemaakt met het aantal ernstige arbeidsongevallen per jaar, mogelijk toegevoegd met LTI statistieken.

Werk- en rusttijden zijn van belang; in bijna alle landen is dit wettelijk genormeerd en wordt de ILO standaard van 6*10 per week gehanteerd. Boven 60 uur neemt de kans op fatigue en

kans op ongeval of latere mentale schade toe. De meeste bedrijven beschikken over een urenregistratie.

Om de SDG Armoedebestrijding te bereiken is een leefbaar loon van belang. Verreweg de meeste landen hebben een minimum loon, dat soms onder het leefbare loon kan liggen. Met overtime wordt dan vaak alsnog het leefbare loon behaald. Ook hier zijn goede afspraken te maken waarop relatief eenvoudig kan worden toegezien.

LTI statistieken, tijd- en salarisrecords, klachten, worker committee en accommodatie voor arbeidsmigranten kunnen worden geaudit en corrective action plans kunnen worden ingesteld. Met deze relatief simpele en concrete maatregelen bereik je veel.

Daarnaast nog de volgende opmerkingen

- bij de Bedrijfseffectentoets wordt uitgegaan van een gemiddeld uurtarief van de ESG committee van 57 € ? Dat lijkt me laag, zeker als toeleveranciers en afnemers in het buitenland moeten worden bezocht
- boete max 5%: ik begrijp dat dit een Europese eis is. Aangezien de winsten in verschillende sectoren lager liggen dan 5% van de jaaromzet is een dergelijke boete mogelijk fataal. Flink verlagen om draagvlak te behouden
- ACM
 - Hoe is hier de kwaliteitsbewaking geregeld; is er een toezichthoudend committee en participeert hier de private sector ook in ?
 - Bij een eventuele boete en hoger beroep bij College van Beroep voor het Bedrijfsleven, gaat dit niet publiek ? Dit om een trial by media te voorkomen
- Milieu : de GHG protocollen en internationale pollution prevention and control best practices zijn afdoende getest en verdienen geen verdere aanscherping

Mogelijk is het verstandig om eea te bespreken met geïnformeerden en petite comite. Mocht dat wenselijk zijn ben ik daarvoor beschikbaar